

Konferencen "Landsbyernes fremtid" blev afholdt i Fængslet i Horsens.

Landsbykonference

Glem ordet borgerinddragelse - der er for meget elevråd over det!

Landsbyklynger er et bud på, hvordan der kan skabes attraktiv bosætning og sociale fællesskaber i landsbyerne. Men udviklingen skal understøttes med strategiske investeringer og jordfordeling. Og så skal kommunerne gentænke deres rolle i arbejdet med landsbyerne. Ellers får man ikke beboerne med.

Af projektleder Michael Nørgaard, Dansk Byplanlaboratorium

Fortællingen om, at hele Danmark flytter til de store byer er stærk og måske selvforstærkende. Under alle omstændigheder er der ikke plads og måske er det ikke alle, der finder det attraktivt – hverken økonomisk eller pladmæssigt – at bo i byerne. Landet byder på mere natur og andre muligheder for fællesskab og rekreativ udfoldelse end byerne. Men spørgsmålet er, hvordan vi i fællesskab udfolder potentialerne, fastholder indbyggere, tiltrækker nye og skaber levedygtige landsbyer. Det politiske bagtæppe er den

"Skab landsbyklynger som forudsætning for vækst og udvikling i hele kommunen, men ikke nødvendigvis i alle landsbyer. Selvom det er svært skal vi være klar til at afskrive værdier."

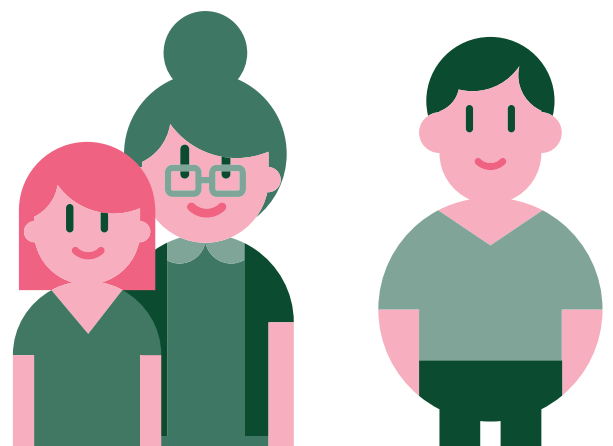
politiske aftale om "Et Danmark i bedre balance", der bl.a. var afsæt for "Udvalget for bæredygtige landsbyer". Udvalget kom i 2018 med anbefalinger til, hvordan landsbyerne kan blive stærke og levedygtige, og havde bl.a. fokus på behovet for prioritering og strategisk planlægning, nedrivning og oprydning, byfornyelse, landsbyboernes adgang til landskabet, den offentlige service og den sociale sammenhængskraft i landsbyerne. Men hvordan går det med landsbyerne anno 2019? Det var udgangspunktet for konferencen "Landsbyernes fremtid", der blev afholdt i Fængslet i Horsens d. 25. april.

Landsbyboere er mere tilfredse

Et bud på, hvordan landsbylivet kan revitaliseres er landsbyklynger. Her finder flere landsbyer sammen i et fællesskab, hvor borgerne bl.a. samles om rekreative tilbud,

institutioner og andre fælles aktiviteter. Organiseringen er ikke et nyt tiltag og i dag findes mindst 30 landsbyklynger på landsplan og de repræsenterer mere end 120.000 danskere. Ifølge projektet Landsbyklynger som Realdania, DGI og Lokale og Anlægsfonden står bag.

Undersøgelser foretaget i projektet viser, at beboere i landsbyklynger er lidt mere tilfredse med livet end gennemsnittet af danskere. Og så fremhæver 45 % af landsbyboerne, at det er naturkvaliteterne, der gør, at de bor på landet. I alt 21.000 landsbyboere deltog i undersøgelsen, der blev afsluttet i 2018. Landsbyklynger skaber

Konferencen "Landsbyernes fremtid" blev afholdt i Fængslet i Horsens.

"Det kræver politisk mod at slippe tøjlerne og overlade beslutningskraften. Alle – både politikere, embedsfolk og de frivillige – skal være indstillet på, at det kræver åbenhed og reel lyst til dialog."

altså værdi og projektet kan tilbyde inspiration til processer og til, hvordan kommunerne kan understøtte landsbyklyngerne på en anden måde end den traditionelle myndighedsrolle. Og netop den kommunale rolle er vigtigt i en forståelse, der kan skabe udvikling.

Fra borgerinddragelse til folkeoplysning

- Vi har brug for landfornyelse, hvis vi skal gøre det attraktivt at bo i hele Danmark. Byerne har fået byfornyelse for 80 mia kr. og der er brug for investeringer på landet, hvis vi skal skabe kvaliteter, lød budskabet fra medlem af Landsbyudvalget, Søren Møller, tidligere formand for DGI. Men budskabet var også, at land og by er hinandens forudsætninger i forhold til fødevarer, vand, klima, biodiversitet og naturindhold.

Det er vigtigt, at kommunerne griber processerne rigtigt an og skaber rammerne, ellers får man ikke beboerne med. - Glem ordet borgerinddragelse, der er for meget elevråd over det. I er oplysnere, var Søren Møllers melding til deltagerne i konferencen. Søren Møller fremhævede en række greb, der kan skabe vækst i landdistrikterne. Vi skal gå fra en nostalgisk tankegang til strategisk tankegang, når det handler om landsbyerne. Der skal være vilje til udvikling og evne til at se på sig selv både indefra og udefra. - Skab landsbyklynger som forud-

sætning for vækst og udvikling i hele kommunen, men ikke nødvendigvis i alle landsbyer. Selvom det er svært skal vi være klar til at afskrive værdier. Hav fokus på de unikke stedbundne kvaliteter og brug jordfordeling og restrukturering af landsbyerne som værktøjer, lød opfordringen.

Slip tøjlerne ... lidt

Borgmester Leon Sebbelin, Rebild Kommune, gav et bud på, hvordan landsbyerne kan aktiveres, uden at det bliver elevråd og borgerinddragelse. I Rebild har man organiseret 34 landsbyer, der hver vælger et medlem til et landsbyråd. Rådet har en bestyrelse på 9 medlemmer med en række opgaver. Landsbyrådet fordeler bl.a. puljemidler og har gennemført en proces omkring landdistriktspolitik, uden byrådets involvering. Processen er mundet ud i en Landdistriktspolitik. Politikerne var meget overraskede over at borgerne både brugte ordet udvikling og afvikling. Efter lange diskussioner endte politikerne med at godkende borgerens forslag.

- Det kræver politisk mod at slippe tøjlerne og overlade beslutningskraften. Alle – både politikere, embedsfolk og de frivillige – skal være indstillet på, at det kræver åbenhed og reel lyst til dialog. Vores erfaring er, at processen skaber mindst lige så stor effekt som indholdet. Involvering tager tid, men tiden er godt givet ud, var budskabet fra Leon Sebbelin

Strategisk planlægning for landsbyer

Landsbyer er bebyggelser med mellem 200 og 1000 indbyggere. Det er den enkelte kommune, der tager stilling til i hvilket omfang andre bebyggelser og beboelser i landområder omkring landsbyer skal indgå i den strategiske planlægning. Med planlovsændringen, der trådte i kraft i januar, fik kommunerne pligt til at planlægge strategisk for landsbyerne og mulighed for at udpege to såkaldte omdannelseslandsbyer hvert 4. år. Målet er at få en overordnet og sammenhængende stillingtagen til udvikling af landsbyerne. Det vil skabe større sikkerhed for investorer og boligejere.

Konferencen **Landsbyernes fremtid** blev afholdt i fængslet i Horsens d. 25. april i samarbejde mellem Realdania, DGI, LOA og Dansk Byplanlaboratorium. Find præsentationer fra konferencen på www.byplanlab.dk